ΜΕΤΑΞΥ ΘΡΥΛΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟΥ κ. ΦΑΝΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ ΚΙ' Η ΚΥΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ

('Υπῆρξε δικαία ἢ ἀπάνθρωπη ἡ καταδίκη τῆς ὡραίας Γιαννιώτισσας ;)

Α'.

ΝΑ ἀπὸ τὰ εἰδεχθέστερα κακουργήματα τοῦ 'Αλῆ πασᾶ, εἶνε κι' ὁ πνιγμὸς τῆς Κυρὰ Φροσύνης, μαζὺ μ' ἄλλες δεκαεφτὰ γυναῖκες, στὴ λίμνη τῶν 'Ιωαννίνων. 'Ο μαρτυρικὸς αὐτὸς θάνατος ἀνέβασε τὴ Φροσύνη στὸ θρόνο τῆς ἡρωΐδας, ὁ δὲ 'Αλῆς κατισχρίθηκε καὶ κατέπεσε στὴν ἐθνικὴ συνείδηση τῶν 'Ελλήνων. 'Ο λαϊκὸς θρύλος ὠργίασε κυριολεκτικῶς γύρω στὴν ἄγρια αὐτὴ τραγωδία, ποὺ παίχτηκε κάποια σκοτεινὴ νύχτα, *«ἐν τῷ μέσῳ κεραυνῶν κι' ἀστραπῶν»*, στὴ λίμνη τῆς ἠπειρωτικῆς πρωτεύουσης: Δὲν εἶχαν περάσει παρὰ λίγοι μῆνες ἀπὸ τὸν πνιγμὸ τῆς Φροσύνης, κι' ὁ Ἀνδρέας Μαυρομάτης — καθηγητὴς στὴν πρώτη 'Ακαδημία τῆς Κέρκυρας, λόγιος κι' ἐμπνευσμένος ποιητής, σύνθεσε τὸ πρῶτο δραματικὸ ποίημα γιὰ τὴ Φροσύνη (1). Κοινῶς νομίζεται πὼς τὸ περίφημο τραγοῦδι, ποὺ φέρεται στὰ χείλη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὡς δημοτικό, ἀνήκει στὴ λαϊκὴ μοῦσα. Αὐτὸς ὁ ποιητὴς Βαλαωρίτης ὑποθέτει πὼς τὸ ποίημα εἶνε δημοτικό (2). *«Τὸ ἐν ἀρχῇ δημοτικὸν ἆσμα*, γράφει, *ὀφείλω εἰς τὰς ἐρεύνας τοῦ φίλου μου Παύλου Κατσαΐτου, οὗτινος ἡ ἐμπειρία ἀνεσκάλευσεν αὐτό, ἡ δὲ φιλοφροσύνη ἐπέτρεψεν εἰς ἐμὲ τὴν δημοσίευσιν. Ἡ ἀνακολουθία τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῶν ἰδεῶν τὸ ἀσυνάρτητον, δὲν ἀφίνουσιν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς προελεύσεως αὐτοῦ»*. Κι' ὅμως τὸ ποίημα αὐτὸ τὄγραψε ὁ Μαυρομάτης καὶ τὸ δημοσίευσε στὴν Κέρκυρα, σύγχρονα μὲ τὸν θάνατο τῆς Φροσύνης (3). Εἶνε δὲ τὸ ἑξῆς, ποὺ δείχνει μεγάλη ποιητικὴ φαντασία καὶ γνῶσι τῶν μέτρων καὶ ρυθμῶν, κι' ὄχι ρυθμικὴ ἀνακολουθία κι' ἀσυναρτησία ἰδεῶν, ὅπως λέει ὁ Βαλαωρίτης:

Φυσάει βορρηᾶς, φυσάει θρακιᾶς· τ' εἶν' (τὸ κακὸ ποὺ ἐγίνη
στὰ Γιάννενα, στὴ λίμνη;
Δέτε κυράδες θάλασσες, τ' εἶν' τὸ κακὸ (ποὺ ἐγίνη!
'Επνίξανε ταῖς δεκαεφτὰ μὲ τὴν Κυρὰ (Φροσύνη.
'Αχ! χαλασμὸς ποὺ ἐγίνη!
Ἄγρια πουλάκια κι' ἤρεμα
ὅλα συμμαζωχτῆτε
καὶ τινάχτε τὰ φτερά σας
γιὰ νὰ πέση ἡ ὠμορφιά σας
καὶ γιομίστε μαξιλάρες
νὰ πλαγιάσουν ἡ κυράδες
κι' ὄχ' τὸ πούπουλο να γίνη
στρῶμα καὶ γιὰ τὴ Φροσύνη.
Κι' ἀπὸ κεῖθ' ἡ θαλασσοῦλα
νὰ κινῆ τὰ κύματά της,
τῆς αὐγούλας τὸ καμάρι
κι' ἄμμον ὄχ τὸ περιγιάλι,
νὰ κυλάη μιὰ ψυχοῦλα
νὰ σκεπάση μὲ τὸ φτυάρι
τὰ περήφανα σκουτιά της.
Μνῆμα ἄφτιαστο σ'ἀνθρώπους
τῆς κυρᾶς νὰ συνταγίση
καὶ τὰ πάθια καὶ τοὺς πόνους
μὲ τὴ θάλασσα νὰ σβύση.
Γιὰ σταυρὸ δὲν ἔχει χρεία
γιατὶ ἐσταύρωσε τὰ χέρια.
Εἶνε ἥσυχη καὶ κρύα
δὲν τὴν ἔφαγαν μαχαίρια.
Τὰ στήθια τὰ χιονάτα της, γήλιος δὲ θὰ μαυρίση,
πλυμένα μὲ τὴ θάλασσα καὶ μὲ τὰ δάκρυά της
ὁλόλευκα κι' ἀσπρότερα θὲ νὰ φανοῦν στὴν κρίσι.
Τὸ κῦμα πλένει τὸ κορμί, τὰ δάκρυα τὴν καρδιά της,
ἡ βαρυστέναχτη ψυχὴ θὰ λάβη τὴ γιατρειά της.

'Αλλ' ἐκτὸς ἀπὸ τὴ λογία αὐτὴ ποίησι, σχετικὰ μὲ τὸν πνιγμὸ τῆς Φροσύνης, κι' ἡ κυρίως ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙ δὲν ἄφησε τὸ θῦμα ἀμνημόνευτο. Εἶνε μάλιστα χαρακτηριστικὸ ὅτι, ὅπως στὸ βάθος ὅλων τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν ὑπάρχει ὑψίστη ἱστορικὴ ἀλήθεια, ἔτσι καὶ στὸ τραγοῦδι τῆς Φροσύνης ὁ δημοτικὸς ποιητὴς περιέγραψε πιστότατα τὴν ὅλη σκηνὴ τοῦ δράματος, καθὼς καὶ τὶς ἀφορμὲς τοῦ πνιγμοῦ της. 'Ο ποιητής, σὰν αὐτόπτης τῶν γεγονότων, δὲν ἀποσιωπᾶ τίποτε: 'Αφορμὴ τοῦ θανάτου της ὑπῆρξε ὁ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΒΙΟΣ τῆς ἡρωΐδας, καθὼς καὶ τὸ δαχτυλίδι, ποὺ σὲ κάποιο γάμο φόρεσε ἡ Φροσύνη καὶ ποὺ ἀνῆκε στὴ γυναῖκα τοῦ Μουχτάρ. Φαίνεται πὼς ὁ γυιὸς τοῦ 'Αλῆ εἶχε χαρίσει τὸ βαρύτιμο αὐτὸ δαχτυλίδι στὴν ἀγαπημένη του Φροσύνη, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζη ἡ γυναῖκα του, κι' ἔτσι κατὰ τὸν γάμο ἐκεῖνο δημιουργήθηκε σκάνδαλο ποὺ προκάλεσε τὴν προσοχὴ τοῦ 'Αλῆ. Ἔτσι τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι, ἀναφερόμενο στὰ γεγονότα, ἀναπαρασταίνει πιστότατα τὴν ἱστορία τοῦ δράματος: Δὲν παραλείπει οὔτε τὰ κύρια αἴτια, οὔτε τὴν προσφυγὴ τῶν φίλων της στὸν τότε μητροπολίτη 'Ιωαννίνων, ὅπως ἐπέμβη στὸν 'Αλῆ πασᾶ καὶ τῆς δώσει χάρι. Δυστυχῶς ὁ 'Αλῆς, παιζόμενος ἀπὸ τὰ χαρέματα τοῦ Μουχτὰρ καὶ τὰ δικά του, καὶ βασιζόμενος στὴν ΟΛΗ ΔΙΑΓΩΓΗ τῆς Φροσύνης στὰ Γιάννενα, τὴν καταδίκασε στὸν *«διὰ πνιγμοῦ θάνατον»*, σύμφωνα μὲ τὴ διάταξι τοῦ Κορανίου, ποὺ τέτοια ποινὴ ὁρίζει γιὰ τὶς γυναῖκες ἐλευθεριῶν ἠθῶν. Τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι λέει:

'Ακούσατε τί ἔγινε, στὰ Γιάννενα στὴ λίμνη,
ποὺ πνίξαν τὶς δεκαεφτὰ καὶ τὴν Κυρὰ Φροσύνη;
Ἄχ, Φροσύνη, παινεμένη,
τί κακὸ 'παθες, καϋμένη.
Ἄλλη καμμιὰ δὲν τὄβαλε τὸ λαχουρὶ φουστάνι,
μόν' ἡ Φροσύνη τὄβαλε καὶ πῆγε στὸ σεργιάνι.
Ἄχ, Φροσύνη, παινεμένη,
μὲς στὴ λίμνη ξαπλωμένη.
Δὲν στὄλεγα, Φροσύνη μου, μὴ βάλεις δαχτυλίδι;
Τ' ἀκούει ὁ 'Αλῆ πασᾶς, σὲ ρίχνει μὲς στὴ λίμνη.
Ἄχ, Φροσύνη καὶ κυρά μου,
ἔκαψες τὰ σωτικά μου.
«Ἂν εἶστε Τοῦρκοι, ἀφῆστε με. Χίλια φλωριὰ σᾶς δίνω
νὰ πάγω στὸ Μουχτὰρ πασᾶ, δυὸ λόγια νὰ τοῦ κρίνω : —
»—Σήκω, πασᾶ μου, γλήγορα καὶ στὸν παπᾶ νὰ σώσης
γιὰ νὰ τοῦ κάνης τὸν ριτσᾶν, ἐμένα νὰ (γλυτώσης».
—»'Εγὼ κι' ἂν πάγω στὸν παπᾶ ριτσά- (δες δὲν περνᾶνε,
τὸ βλέπω, Φροσυνοῦλα μου, τὰ ψάρια θὰ (σὲ φᾶνε !»
Χίλια καντάρια ζάχαρι θὰ ρίξω μὲς τὴ (λίμνη
Γιὰ νὰ γλυκάνη τὸ νερό, νὰ πιῆ ἡ κυρὰ (Φροσύνη.
Φύσ' ἀγεράκι μου βορηᾶ, φύσα κατὰ τὴ (λίμνη,
Χαιρέτα μου τὶς δέκα ἑφτὰ καὶ τὴν κυρὰ (Φροσύνη. (4)

Αὐτὰ ὑπῆρξαν τὰ δύο σύγχρονα ποιητικὰ μνημεῖα, στὰ ὁποῖα χρωστᾶμε τὸ λαϊκὸ θρύλο τῆς ἡρωΐδας. Καὶ τὰ δυὸ σέβονται τὴν ἱστορικὴ πραγματικότητα ποὺ ἀναπαρασταίνουν πιστὰ τὸ δρᾶμα τῆς Φροσύνης. Πιστὰ πραγματεύθηκε τὸ θέμα κι' ὁ Ραγκαβῆς. (5) Δυστυχῶς ὁ ποιητὴς 'Αριστοτέλης Βαλαωρίτης ποὺ κι' αὐτὸς ἐπιχειρήσας νὰ στιχουργήση ἀπάνω στὸ ἴδιο θέμα, θέλοντας νὰ ἱκανοποιήση τὴν ἐθνικὴ φιλοτιμία, παραποίησε τὰ γεγονότα καὶ στὸ ἔργο του: «Η ΚΥΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ» μᾶς παρουσίασε ἐντελῶς ἀλλοιωμένη τὴν ἱστορία της. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, πὼς ἐπιτρέπεται στὸν ποιητὴ κάθε ἐλεύθερη ἐκμετάλλευσι τοῦ μύθου του, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται στὸν ΙΣΤΟΡΙΚΟ νὰ παραμορφώση τὰ γεγονότα. Γιατί ὁ Βαλαωρίτης δὲν ἐστιχούργησε μόνο πάνω στὸ θρῦλο τῆς Φροσύνης, ἀλλ' ἔγραψε στὸν ἐκτεταμένο του πρόλογο καὶ τὴν ΙΣΤΟΡΙΑ τῆς ἡρωΐδας του. Τρέφοντας μεγάλη ἀποστροφὴ ἐναντίον τοῦ 'Αλῆ, καυτηρίασε μὲ τὰ σκληρότερα λόγια τὸν τύραννο τῶν 'Ιωαννίνων, ἀποκαλέσας αὐτὸν δολοφόνο ἀθώων ὑπάρξεων καὶ νεκροθάφτη τοῦ 'Ελληνισμοῦ. Ἕνα ἀπὸ τὰ φρικωδέστερα ἐγκλήματα ποὺ τοῦ ἀποδίδει ὑπῆρξε κι' ὁ ἄδικος καὶ μαρτυρικὸς πνιγμὸς τῆς κυρὰ Φροσύνης. Γιὰ τὸν 'Αλῆ γράφει σχετικῶς τὰ ἑξῆς : *«'Εντὸς τοῦ εὐτελοῦς καὶ πτωχοῦ Τεπελὲν ἐδλάστησε 'Αλβανός τις νεανίσκος, ὁ 'Αλῆς, ἀληθὴς ἐνσάρκωσις τοῦ κακοῦ, ἀνταγωνιστὴς θανάσιμος τοῦ 'Ελληνισμοῦ, καινοφανὲς καὶ παράδοξον τέρας, συγκεφαλαιοῦν ἐν ἑαυτῷ πάντα τὰ ἀνοσιουργήματα. 'Ηλθεν εἰς τὸν κόσμον ἵνα σφαγιάσῃ πᾶν ἱερὸν καὶ ὅσιον. Πόσος πανώλης, ἤτις ὀλίγον ἔλειψε νὰ καταφάγῃ ἅπασαν τὴν ἑλληνικὴν καρδίαν. 'Υπῆρξεν ὁ τελευταῖος ἧλος τῆς ἑλληνικῆς σταυρώσεως»*.

Μιλῶντας πιὸ κάτω γιὰ τὴν κυρὰ Φροσύνη παρασύρεται πολὺ περισσότερο. Παρουσιάζει ἕναν 'Αλῆ ἀντεραστὴ τοῦ γυιοῦ του, ποὺ ἐκδικεῖται διὰ φρικώδους πράξεως τὴν ἄρνησι τῆς Φροσύνης, ὅπως τοῦ παραδοθεῖ! *«'Αντεραστὴς τοῦ υἱοῦ του, γράφει, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἀπολαύσει τὴν Φροσύνην, ἀποσπῶν αὐτὴν ἀπὸ τῆς καρδίας τοῦ Μουχτάρ. 'Η δὲ ἀπέκρουσεν ἐπιμόνως τὸν*

'Ο 'Αλῆ Πασᾶς.

(1) Λ. Βροκίνη: Βιογραφικὰ Σχινάρια, τόμ. Α', σελ. 135.
(2) Α. Βαλαωρίτου: Κυρὰ Φροσύνη—1868, σελ. κε'.
(3) Κ. Σάθα: Νεοελληνικὴ Φιλολογία—1868, σελ 646.

(4) Η. Passow: Τραγούδια Ρωμαϊκα—1860 σελ. 277-278.
(5) Α. Ρ. Ραγκαβῆ: Διάφορα ποιήματα—1835 σελ. 1-225.

Ἡ Ἄστα Νιέλσεν, ἡ μεγάλη σκανδινανὴ τραγῳδός, ἡ ὁποία εὑρίσκεται τώρα στὸ Βερολῖνον, ὅπου, παρὰ τὴν ἡλικία της, θὰ γυρίση μιὰν ὁμιλοῦσαν ταινίαν.

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΧΟΛΛΥΓΟΥΝΤ ΚΑΙ ΣΤ' ΑΛΛΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η ΖΩΗ, ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ, Η ΑΠΙΣΤΙΕΣ, ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΑΖΥΓΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ

(Εἰδήσεις, πληροφορίες, κουτσομπολιὸ)

— Ἀνάμικτο τὸ σημερινό μας κινηματογραφικὸ ρεπορτάζ. Χόλλυγουντ, ἀλλὰ καὶ Παρίσι κλπ., κλπ.

— Τὰ σκάνδαλα τῶν ἀστέρων ἄρχισαν, φαίνεται, νὰ μὴ εἶνε πλέον ἀποκλειστικὸ προνόμιο τοῦ Χόλλυγουντ.

— Καὶ ἡ Εὐρώπη τώρα μιμεῖται τὸ Χόλλυγουντ, τὰ δὲ εὐρωπαϊκὰ σκάνδαλα εἶνε σοβαρώτερα ἀπὸ τὰ ἀμερικανικά.

— Ἔτσι μαθαίνουμε ὅτι ἡ Μπριγκίττε Χέλμ, ἡ «μοιραία» αὐτὴ γυναῖκα τῆς Γερμανίας, ἐγκατέλειψε πλέον ὁριστικῶς τὸν ἄνδρα της, τὸν κ. Βάισσμπαχ, καὶ συζεῖ ἐπιδεικτικὰ τὰ τατα μὲ τὸν ὡραῖο καὶ ἀρρενωπὸ ἠθοποιὸ Γουσταῦο Ντήζλ, τὸν ἀλησμόνητο σιωπαίκτη της στὴν ἀριστουργηματικὴ ταινία «Ὅταν τὰ νειάτα διψοῦν».

— Ἡ συμβίωσίς τους αὐτὴ εἶνε τόσον ἐπιδεικτική, ὥστε ἀποτελεῖ τὸ θέμα τῆς γενικῆς ὁμιλίας στὸ Βερολῖνο.

— Ἐντωμεταξὺ ἡ Χέλμ ἔχει γίνει καὶ ἀλκοολική. Πίνει δὲ ἀγρίως, σὲ βαθμὸ ποὺ κινδυνεύει πλέον ἡ ὑγεία της.

* * *

— Ἀλκοολικὴ ἔχει γίνει καὶ ἡ χαριτωμένη γαλλίδα θεντέττα Σουζὺ Βερνόν, ἡ ὁποία στὸν τελευταῖο μεγάλο κινηματογραφικὸ διαγωνισμὸ εἶχεν ἀνακηρυχτεῖ ἡ «πιὸ φωτογενὴς ἠθοποιὸς τῆς ὀθόνης».

— Ἡ Βερνόν, ἡ ὁποία εἶνε παντρεμμένη μ' ἕνα νοτιοαμερικανὸ ἑκατομμυριοῦχο, παίρνει διαζύγιο, γιατί ὁ ἄνδρας της δὲν μπορεῖ νὰ ἀνεχθῇ πλέον τὸν ἀλκοολισμό της.

— Ἐπίσης τὸν ἐνοχλεῖ καὶ ἡ ὑπερβολικὴ ἀγάπη τῆς Βερνὸν σὲ διάφορες φιλενάδες της.

— Καὶ τὸ διαζύγιον αὐτὸ φαίνεται ὅτι θὰ ἀποκαλύψῃ τεράστια σκάνδαλα εἰς βάρος τῆς χαριτωμένης θεντέττας.

* * *

— Ἐντωμεταξὺ ἀπὸ τὸ Παρίσι ἀγγέλλεται ὅτι θὰ γίνουν ἐπὶ τέλους, οἱ γάμοι τῆς Ζινὰ Μανὲς καὶ τοῦ Ζὼρζ Σαρλιά, τῶν δύο περιφήμων ἠθοποιῶν, ποὺ συζοῦσαν ἤδη τώρα παρανόμως ἐπὶ δέκα σχεδὸν χρόνια.

— Οἱ γάμοι θὰ γίνουν μὲ ἐξαιρετικὴ λαμπρότητα καὶ θὰ ἀποτελέσουν τὸ σπουδαιότερο κοσμικὸ γεγονὸς τοῦ τρέχοντος κινηματογραφικοῦ ἔτους.

* * *

— Ἡ Κλάρα Μπόου βρίσκεται, μαζὺ μὲ τὸν ἄνδρα της, τὸν περίφημο «κάου-μπόϋ» Ρὲξ Μπέλλ, στὴ Ριβιέρα, ὅπου θὰ περάσῃ ὅλο τὸ χειμῶνα.

— Ἡ μεγάλη καλλιτέχνις εἶνε τώρα θαυμασία στὴν ὑγεία της, ἐδήλωσε δὲ ὅτι ποτὲ δὲν εἶχε περισσότερη ὄρεξι νὰ ἐργασθῇ.

— Ὡς γνωστόν, ἡ Κλάρα θὰ γυρίση τὴ νέα ταινία της στὸ Βερολῖνο.

* * *

— Στὸ Παρίσι βρίσκεται καὶ ἡ Ζαννὲττ Μὰκ Ντόναλντ, ἡ ὁποία τραγουδάει κάθε βράδυ στὰ παρισινὰ μιοῦζικ-χὼλλ καὶ ξετρελλαίνει τοὺς παριζιάνους.

— Ἐντωμεταξὺ τὸ εἰδύλλιό της μὲ τὸ Μωρὶς Σεβαλιὲ ἐτελείωσε ἄδοξα καὶ ἡ ὡραία Ζαννὲττ παντρεύεται ὁριστικὰ τὸν ἀμερικανὸ μνηστῆρα της, τὸν ἑκατομμυριοῦχο Ρίτσι.

* * *

— Στὸ Παρίσι βρίσκεται καὶ ὁ Γιάννιγξ, ὁ ὁποῖος κάνει ἕνα ταξειδάκι ἀναψυχῆς, γιὰ νὰ ξεκουραστῇ ἀπὸ τὴν τελευταία του συνεχῆ ἐργασία. Θὰ παραμείνῃ στὴ γαλλικὴ πρωτεύουσα λίγες μέρες καὶ κατόπιν θὰ καταλήξῃ στὴ Ριβιέρα, ὅπου καὶ θὰ περάσῃ καὶ αὐτὸς τὸ χειμῶνα του.

* * *

— Νέον αἰσθηματικὸν εἰδύλλιον ἀναγγέλλεται ἀπὸ τὸ Παρίσι. Ἡ Ἀνναμπέλλα, ἡ χαριτωμένη καὶ δροσερὰ αὐτὴ «ἐνζενὺ» τοῦ γαλλικοῦ κινηματογράφου, γιὰ τὴν ὁποίαν ἔλεγαν ὅτι θὰ παντρευτῇ τὸν Ἀλμπὲρ Πρεζάν, εἶνε ἐρωτευμένη.

— Ὄχι ὅμως μὲ τὸν Πρεζάν. Οὔτε μὲ ἕνα νοτιοαμερικανὸ κροῖσο, ποὺ τὴν ἀγαπᾶ τρελλὰ καὶ τῆς προτείνει διαρκῶς γάμο.

— Ἀλλὰ μὲ ἕνα νεαρὸ ἠθοποιό, μὲ τὸν ὁποῖον ἔπαιξε σὲ μιὰ ταινία καὶ μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ξαναπαίξῃ στὸ νέο της φίλμ.

— Τὸ ὄνομά του δὲν ἀνεκοινώθη ἀκόμα. Ἡ Ἀνναμπέλλα ὅμως βεβαιώνει ὅτι ὁ εὐτυχὴς ἐκλεκτὸς τῆς καρδίας της θὰ γίνῃ γρήγορα σπουδαῖος ἠθοποιός.

* * *

— Στὸ Χόλλυγουντ, ἔπειτα ἀπὸ μιὰ μεγάλη περίοδο κρίσεως, ξαναρχίζει πάλι ἐποχὴ δραστηριότητος καὶ ἐργασίας.

— Οἱ μισθοὶ τῶν ἠθοποιῶν, ποὺ εἶχαν περικοπεῖ ἀγρίως, ξαναγύρισαν στὰ παλαιά τους ἐπίπεδα.

— Οἱ εὐρωπαῖοι ἠθοποιοί, ποὺ εἶχαν ἐγκαταλείψει τὸ Χόλλυγουντ, μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι εἶχεν ἀρχίσει ἡ παρακμή του, ἐπιστρέφουν τώρα πάλιν ἐκεῖ.

— Ἤδη ἡ Λίλιαν Χάρβεϋ γυρίζει στὸ Χόλλυγουντ τὴν πρώτη ταινία της, ὁλόκληρη δὲ στρατιὰ ἄλλων γνωστῶν ἠθοποιῶν τῆς ὀθόνης διασχίζει τὴ στιγμὴ αὐτὴ τὸν Ἀτλαντικὸν πηγαίνοντας στὸ ἀθάνατο Χόλλυγουντ.

* * *

— Ἐξαιρετικὴν κίνησιν παρουσιάζει ἐπίσης καὶ τὸ Ἕλλστρκ, τὸ Χόλλυγουντ τῆς Ἀγγλίας.

— Οἱ Ἄγγλοι ἀτεφάσισαν νὰ δώσουν μιὰ νέα ὤθησι στὴν κινηματογραφικὴ βιομηχανία τους καὶ ἔλαβαν σχετικῶς ὅλα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα.

— Εἰδικοὶ νόμοι προστατεύουν τὰ ἀγγλικὰ φίλμ, οἱ γνωστοὶ δὲ ἄγγλοι ἠθοποιοὶ τοῦ Χόλλυγουντ, ὁ Ρόναλντ Κόλμαν, ὁ Μὰκ Λάγκλαν, ὁ Ρέγκιναλντ Ντέννυ, ὁ Ἴβὸρ Νοβέλλο, ἡ Δωροθέα Μακαίηλ καὶ ἄλλοι, ἐργάζονται τώρα στὸ Ἕλλστρκ.

— Καὶ οἱ ἄγγλοι εἶνε βέβαιοι ὅτι σὲ λίγο χρονικὸ διάστημα τὸ Ἕλλστρκ θὰ μπορέση νὰ συναγωνισθῇ τὸ Χόλλυγουντ.

* * *

— Ἂν ἀληθεύει τελικῶς ἡ πληροφορία ὅτι ἡ μητέρα τοῦ Γουσταύου Φραῖλιχ βρίσκεται στὴ Θεσσαλονίκη καὶ ὅτι ὁ περίφημος αὐτὸς γερμανὸς ἠθοποιὸς γεννήθηκε στὰς Ἀθήνας, τότε θὰ ἔχωμε ἀρκετοὺς ἀστέρας Ἕλληνας.

— Καὶ ἰδοὺ ἕνας σχετικὸς κατάλογος: Ἡ Λιλὴ Ντωμιτὰ ἔχει γεννηθεῖ στὰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ ἔμεινε ὡς ἕξη ἐτῶν. Ἀκόμα δὲ θυμᾶται λίγα ἑλληνικά, ὅπως ὁμολογεῖ ἡ ἰδία.

— Ἡ Φραντσέσκα Μπερτίνι ἔχει γεννηθεῖ στὸ Λαύριο. Ἡ Ραχὲλ Μελλὲρ μεγάλωσε στὰς Ἀθήνας. Ὁ Λοὺ Τούλεγκεν εἶνε Ἕλλην, γεννημένος στὴ Σπάρτη. Ἐπίσης στὴν Ἤπειρο ἔχει γεννηθεῖ καὶ ὁ μεγάλος γερμανὸς τραγῳδὸς Μόϊσσι.

Μιὰ ὡραιοτάτη ἀμερικανικὴ γελοιογραφία τῆς διασήμου θεντέττας Μπέσσι Λόβ, ἡ ὁποία ἐτέλεσε τελευταῖα τοὺς γάμους της.

Ἡ Μὲγκ Λεμοννιέ, ἡ ἐπονομαζομένη «γαλλὶς Λίλιαν Χάρβεϋ».

πατέρα καὶ οὕτως ἀφ' ἑαυτῆς ἔρριψε τὸν πρῶτον σπόρον τῆς μετὰ ταῦτα παρὰ τοῦ 'Αλῆ τελεσθείσης ἐκδικήσεως». **Πάντα ταῦτα εἶνε ἀποκυήματα μιᾶς ζωηρῆς καὶ θερμῆς φαντασίας, ἀλλὰ δὲν ἔχουν σχέσι μὲ τὴν πραγματικότητα. Θέσας ὁ Βαλαωρίτης ὡς βάσι τῆς ὑποθέσεώς του τὴν παραπάνω ἐξιστόρησι, παρουσίασε μιὰ Φροσύνη, θῦμα τοῦ ἀγνοῦ της ἔρωτα πρὸς τὸ Μουχτάρ. Τὸν δὲ 'Αλῆ παράστησεν ὡς ρωμαντικὸ τέρας, ποὺ ἐκδικεῖται τὴ Φροσύνη καὶ ποὺ θυσιάζει μαζύ της κι' ἄλλες δέκα ἑφτὰ ἑλληνίδες γιὰ νὰ κορέση τὸ ἐκδικητικό πάθος του. 'Αλλ' ἴσως ρωτήσει κανείς: Τὰ γεγονότα ποὺ μᾶς ἐξιστόρησεν ὁ Βαλαωρίτης εἶνε ἀληθινὰ ἢ μήπως ἡ ἱστορία τῆς Φροσύνης εἶνε ἐντελῶς ἀλλοιώτικη; Ποιὰ εἶνε ἡ εὐθύνη τοῦ 'Αλῆ στὸν πνιγμὸ τῆς ἡρωΐδας; Αὐτὸ θὰ τὸ δοῦμε σὲ προσεχὲς ἄρθρο.**

ΦΑΝΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ